

■ کاربرد عناصر فراداده‌ای در سازماندهی فرش در موزه‌ها

زویا آتام | لیلا درویشی | معصومه کربلا آقایی کامران

■ چکیده

هدف: فرش به‌عنوان یک شیء موزه‌ای دربردارنده اطلاعات ارزشمندی است که می‌تواند به‌عنوان یک منبع اطلاعاتی در انواع پژوهش‌های هنری، تاریخی، فرهنگی، جامعه‌شناختی، و مانند آن مورد استفاده قرار گیرد. پژوهش حاضر با هدف بررسی عناصر استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای و کاربرد آنها در سازماندهی فرش‌های موزه‌ای انجام شده است.

روش / رویکرد پژوهش: پژوهش حاضر به لحاظ هدف از نوع کاربردی است که با روش مطالعه سندی انجام شده است. داده‌های مورد نیاز پژوهش از طریق مطالعه و تحلیل محتوای عناصر استانداردهای فراداده‌ای به‌دست آمد.

یافته‌های پژوهش: یافته‌های پژوهش نشان داد که از ۸۱۸ عنصر ۹ استاندارد فراداده‌ای موزه‌ای مورد مطالعه، ۲۵۰ عنصر در سازماندهی فرش‌های موزه‌ای کاربرد دارد. این عناصر، در قالب ۳۱ گروه فرعی و دو گروه اصلی توصیفی و مدیریتی برای سازماندهی و مستندسازی اطلاعات فرش‌های موزه‌ای در نظر گرفته شده است. نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش حاضر می‌تواند به یکپارچه‌سازی و تسهیل سازماندهی و مستندسازی اطلاعات فرش‌های موزه‌ای کمک کند. همچنین، در بازیابی گسترده و دقیق این اطلاعات، اعتباریابی و مدیریت آن، فراهم کردن شرایط مناسب برای انجام پژوهش‌هایی در ارتباط با فرش‌های موزه‌ای، و مانند آن مورد استفاده قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها

استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای / سازماندهی اطلاعات / فرش.

مطالعات آرشیوی

فصلنامه گنجینه اسناد: سال بیستم و پنجم، دفتر اول، (بهار ۱۳۹۴)، ۱۶۵-۱۴۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱/۲۴ ■ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۳/۱۳

کاربرد عناصر فراداده‌ای در سازماندهی فرش در موزه‌ها

زویا آبام^۱ | لیلا درویشی^۲ | معصومه کربلا آقایی کامران^۳

مقدمه

تبادل، انتقال، و دسترسی به اطلاعات در سطح ملی و بین‌المللی نیازمند سازماندهی و یکپارچه‌سازی اطلاعات به شیوه مناسب است و بدون سازماندهی مناسب و بهینه اطلاعات، بازیابی کامل و دقیق اطلاعات صورت نمی‌گیرد (رنجبر، ۱۳۸۸، ص ۱۳۹). به همین دلیل، با گذشت زمان و پی بردن به اهمیت موزه‌ها به عنوان مراکز اطلاع‌رسانی و همچنین گسترش مجموعه موزه‌ها، سازمان‌هایی در سطح ملی و بین‌المللی برای حفظ و صیانت از موزه‌ها و مجموعه‌های آنها، هدفمند کردن فعالیت موزه‌ها، هماهنگ کردن شیوه سازماندهی اطلاعات اشیا، و در واقع ایجاد نظم و یکدستی در مستندسازی مجموعه‌ها در موزه‌های مختلف و ایجاد بستری مناسب جهت تبادل اطلاعات بین موزه‌ها و سایر مراکز اطلاع‌رسانی به وجود آمدند. این سازمان‌ها، به منظور یکپارچه کردن اطلاعات اشیا موزه‌ای موجود در مجموعه موزه‌های مختلف و فراهم کردن شرایطی مناسب برای دسترسی به این اطلاعات دستنامه‌ها، شیوه‌نامه‌ها، و استانداردهایی را در سطح ملی و بین‌المللی، با توجه به ماهیت متفاوت اطلاعات اشیا موزه‌ای تنظیم نمودند.

استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای قواعد و مقرراتی هستند که در جهت ایجاد نظم و هماهنگی در نظام‌های اطلاعاتی موزه‌ای، تسهیل بازیابی، و اشاعه اطلاعات اشیا موزه‌ای در قالبی استاندارد به وجود آمده‌اند. استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای، نظامی مبتنی بر نتایج استوار علوم و فنون و تجارب کتابداران و متخصصان اطلاعاتی و موزه‌داران هستند.

۱. استادیار گروه علم اطلاعات و

دانش‌شناسی، دانشگاه الزهرا

zoya.abam@alzahra.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و

دانش‌شناسی دانشگاه الزهرا

(نویسنده مسئول)

darvishi.leila@yahoo.com

۳. استادیار گروه علم اطلاعات و

دانش‌شناسی، دانشگاه الزهرا

mkamran@alzahra.ac.ir

فرش‌های موجود در موزه‌ها، به‌عنوان یکی از اشیای مهم موزه‌ای در کشورمان، دربردارنده اطلاعات ارزشمند تاریخی و فرهنگی هستند و توجه به آنها حفظ و صیانت از بخش مهمی از هویت فرهنگی و تاریخی یک ملت است. با توجه به اهمیت این موضوع، استفاده از استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای برای سازماندهی اطلاعات فرش‌های موزه‌ای گامی در جهت سازماندهی درست و علمی این اطلاعات است.

هریک از استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای حاوی عناصر بسیار ارزشمند و اغلب جامعی جهت سازماندهی اطلاعات اشیای موزه‌ای هستند، اما هیچ‌کدام از آنها به‌تنهایی و به‌طور کامل و جامع دربردارنده تمامی عناصر مورد نیاز برای سازماندهی فرش به‌عنوان یک شیء موزه‌ای با ارزش اطلاعاتی نیستند و به‌طور کامل نمی‌توانند توصیف کاملی از فرش به‌عنوان یک شیء موزه‌ای داشته باشند. بنابراین، لازم است تا کلیه استانداردهای فراداده‌ای مطرح در کنار یکدیگر مورد مطالعه قرار گیرد تا مشخص شود کدام یک می‌توانند در سازماندهی فرش به‌عنوان یک شیء موزه‌ای دارای ارزش اطلاعاتی به‌کار روند.

با توجه به این مسئله، در پژوهش حاضر تمامی عناصر ۹ استاندارد فراداده‌ای مهم در زمینه موزه‌ها، با توجه به ویژگی‌های فرش‌های موزه‌ای مورد بررسی و مطالعه قرار می‌گیرد تا عناصر مرتبط برای سازماندهی فرش شناسایی و تعیین شود.

فراداده، درواقع، اطلاعات ساختار یافته‌ای است که توصیف و مکان‌یابی می‌کند یا روش‌های دیگری را برای آسان‌سازی بازیابی، استفاده یا مدیریت دیگر منابع در اختیار قرار می‌دهد (نیسو^۱، ۲۰۰۴).

موزه‌ها، به‌طور گسترده از فراداده برای مدیریت و مستندسازی و به اشتراک گذاشتن اطلاعات مربوط به مجموعه و کمک به مستندسازی مجموعه‌ها و مدیریت و کشف منابع استفاده می‌کنند. استانداردهای فراداده‌ای، در تعریف انواع اطلاعات برای ثبت مجموعه و فرآیندها و ساختار یافتگی این اطلاعات به موزه‌ها کمک می‌کنند (مقدمه‌ای بر استانداردهای فراداده‌ای برای موزه‌ها، ۲۰۱۲).

کاربردهای مهم فراداده عبارت‌اند از:

- تسهیل جست‌وجو و بازیابی منابع اطلاعاتی شبکه اینترنت؛
- نظم بخشیدن به منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت؛
- توصیف پایگاه‌های اطلاعاتی، تصاویر رقمی، فایل‌های صوتی، و سایر منابع غیرمتنی شبکه؛

- تحلیل محتوا و نمایه‌سازی و سازماندهی انواع منابع اطلاعاتی شبکه؛
- تطبیق، اشتراک، نمایه‌سازی، و سازماندهی انواع منابع اطلاعاتی شبکه؛

I. NISO

• فراهم آوردن زمینه استفاده مجدد از انواع اطلاعات توزیع شده در محیط شبکه از طریق مستندسازی محتوای اطلاعات؛ و
• ایجاد امکان برای دسترسی کاربران شبکه به اطلاعات دقیق و مرتبط (محمدی، ۱۳۸۶).

همچنین، فراداده می‌تواند به تشخیص درباره اعتبار داده کمک کند. فراداده امکان بررسی مالکیت و اعتبار را برای یک شیء رقمی مثل یک مدرک یا تصویر الکترونیکی فراهم می‌کند (اسدزندی، ۱۳۹۱).

در پژوهش حاضر ۹ استاندارد مهم فراداده‌ای برای آثار موزه‌ای مورد مطالعه قرار گرفتند که در ادامه هریک از آنها به اختصار شرح داده می‌شوند.

اسپکتروم^۱: این استاندارد، روشی برای مستندسازی اشیاء و فرآیندهای مربوط به آنهاست که هسته اولیه آن در ۱۹۹۱ ایجاد شد. سپس، در موزه و با اشیاء واقعی آزمایش و به تدریج کامل شد و در سال ۱۹۹۴ برای نخستین بار منتشر شد. اسپکتروم، استاندارد شناخته شده در سطح ملی و بین‌المللی است که به سیستم مدیریتی در موزه‌ها کمک کرده و موزه‌ها را قادر می‌سازد تا به صورت نوآورانه از مجموعه خود استفاده کنند. این استاندارد، مجموعه‌ای از واحدهای اطلاعاتی موزه‌ای است که به منظور انجام فرآیندهای مدیریتی، بهره‌وری، و حمایت از دسترسی آزاد به اطلاعات تنظیم شده است. اسپکتروم، نوعی استاندارد در حال تغییر است که قادر به پاسخ به نیازهای در حال تغییر موزه‌هاست. در حال حاضر، بیش از ۷۰۰۰ موزه در ۴۰ کشور جهان از نسخه ۴/۰ این استاندارد استفاده می‌کنند. لازم به ذکر است که عناصر این استاندارد در ۲۱ گروه به منظور مستندسازی اطلاعات اشیاء و فرآیندهای مرتبط با آن طبقه‌بندی شده‌اند (اسپکتروم: استاندارد برای مدیریت مجموعه موزه‌های بریتانیا، ۲۰۱۱).

سی‌داک^۲: راهنمای اطلاعات اشیاء موزه‌ای توسط کمیته بین‌المللی مستندسازی گسترش یافته است. این استاندارد می‌تواند مورد استفاده موزه‌ها، مراکز مستندسازی ملی و توسعه‌دهندگان سیستم‌ها به عنوان پایه‌ای برای سیستم‌های مستندسازی اشیاء موزه‌ای و استانداردهای جدید ملی قرار گیرد. رده‌های اطلاعاتی این استاندارد، برای توصیف و مدیریت اطلاعات اشیاء موزه‌ای در موزه‌های کوچک و موزه‌های کشورهای جهان سوم در نظر گرفته شده است (راهنمای سی‌داک، ۱۹۹۵).

سی. دی. دبلیو. ای^۳: این استاندارد در اوایل ۱۹۹۰ توسط ای. آی. تی. اف.^۴ گسترش یافت. این استاندارد راهنمایی برای پاسخ به نیاز کسانی است که به ثبت، حفظ، و بازیابی اطلاعات هنری (شامل اطلاعات هنری برای حرفه‌مندان و محققان دانشگاهی) می‌پردازند.

1. SPECTRUM (Standard Procedures for Collections Recording Used in Museums)

2. CIDOC (International Committee for Documentation)

3. CDWA (Categories for the Description of Works of Art)

4. AITF (Art Information Task Force)

سی.دی.دبلیو.ای. دارای حدود ۵۴۰ شاخه و زیر شاخه برای توصیف آثار هنری، معماری، اشیاء، و تصاویر مرتبط با آنها و جایگزین‌های متنی و دیداری اشیاء است. استفاده از این استاندارد به طول عمر و یکپارچگی داده‌ها کمک خواهد کرد (جی پو آل گتی تراست، ۲۰۱۴).

سی.دی.دبلیو.ای لایت: این استاندارد زیر مجموعه‌ای از استاندارد CDWA است و عناصر آن مبتنی بر استانداردهای CDWA و سی.سی.آست. یکی از اهداف مؤسسه گتی از ایجاد این استاندارد، ذخیره‌سازی فراداده‌های آثار هنری به زبان ایکس‌ام‌ال است. عناصر این استاندارد در دو گروه مدیریتی و توصیفی قرار می‌گیرند. این استاندارد، شامل ۲۲ عنصر در گروه‌های توصیفی و مدیریتی است (جی پو آل گتی تراست، ۲۰۰۶).

فهرست نویسی اشیای فرهنگی: این استاندارد نوعی راهنما برای توصیف، مستندسازی، و فهرست‌نویسی اشیای فرهنگی است و تمرکز اصلی آن بر روی آثار هنری و معماری از جمله نقاشی، مجسمه‌سازی، چاپ، نسخه‌های خطی، و عکس است. همچنین، این استاندارد وبگاه‌های باستان‌شناسی و آثار و اشیای کاربردی از قلمرو فرهنگ مادی را پوشش می‌دهد. از ویژگی‌های این استاندارد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- قابل استفاده با سایر استانداردهای توصیفی و مجموعه عناصر ابر داده‌ای است؛
- دارای قوانین مشخص برای فهرست‌نویسی توصیفی آثار هنری، معماری، اشیای فرهنگی و تصاویر آنهاست؛
- داده‌های آن توسط عناصر اصلی مورد نیاز برای توصیف آثار فرهنگی سازمان یافته است؛ و

• برای متخصصان موزه‌ها، آرشیوها، و کتابخانه‌ها طراحی شده است.
لازم به ذکر است این استاندارد در قالب یک مجله چاپی توسط انجمن کتابخانه‌های امریکا در دسترس است (سی سی او چیست؟، ۲۰۰۶).

انجمن منابع دیداری: نوعی استاندارد فراداده‌ای است که در جامعه بین‌المللی به رسمیت شناخته شده است. هسته اولیه این استاندارد در سال ۱۹۹۶ ایجاد شد و با گذشت زمان و تکمیل شدن نسخه فعلی آن (۴/۰) در سال ۲۰۰۷ منتشر شد. این استاندارد، هم به عنوان یک فرمت مستقل و هم به عنوان طرحی برای توسعه استاندارد متس^۵ برای سازماندهی اشیای منابع فرهنگی ایجاد شده است. سه نهاد ابتدایی در این مدل داده‌ای وجود دارد که عبارت‌اند از خود اثر، مجموعه و تصویر (تصاویر) اثر. این استاندارد شامل ۱۹ عنصر است (وی. آر.ای. کور، ۲۰۱۴).

فرهنگ داده‌ای شبکه اطلاعات میراث کانادا: استاندارد فرهنگ داده‌ای شبکه اطلاعات

1. CDWA Lite (Specification for an XML Schema for Contributing Records via the OAI Harvesting Protocol)
2. J. Paul Getty Trust
3. CCO (Cataloguing Cultural Objects)
4. VRA Core (Visual Resources Association Core)
5. METS (Metadata Encoding and Transmission Standard)
6. CHIN Dictionary Data (Canadian Heritage Information Network Dictionary Data)

میراث کانادا، شامل فیلدهای توصیفی برای مدیریت مجموعه و مستندسازی در موزه‌هاست. این استاندارد شامل ۶۴۱ فیلد برای مجموعه‌های تاریخی، قومیت‌شناسی، نمونه‌های باستان‌شناسی، و هنرهای زیبا و تزئینی است. هر فیلد داده در این فرهنگ توسط برجسب فیلد، یک یادیار، یک نام، یک تعریف، قواعد ثبت، فیلدهای مرتبط، نوع داده، مثال‌ها، نظم و ترتیب و منبع توصیف می‌شود (خلاصه فرهنگ شبکه اطلاعات میراث کانادا، ۲۰۱۳، نقل در: راثی تهرانی، ۱۳۹۲).

میوزیوم‌دات^۱: نوعی استاندارد فراداده‌ای است که توسط گروه تخصصی برای مستندسازی در انجمن موزه‌های آلمان ایجاد شده است. میوزیوم‌دات تعمیم استاندارد فراداده‌ای CDWA Lite برای استفاده در انواع مجموعه‌های مختلف، مثل تاریخ طبیعی یا تاریخ فرهنگی است. هدف میوزیوم‌دات عمل به‌عنوان قالب تبادل مرکزی برای اشیای موزه‌ای میان پرتال موزه‌ها در آلمان است. ساختار میوزیوم‌دات مبتنی بر پنج طبقه مستندسازی است (میوزیوم دات، ۲۰۰۷، نقل در راثی تهرانی، ۱۳۹۲).

لیدو^۲: این استاندارد برای ارائه و استفاده فراداده‌ها در انواع خدمات برخط، از پایگاه داده مجموعه برخط یک سازمان به پرتال منابع و همچنین برای تعامل، به اشتراک‌گذاری، و اتصال داده‌ها در وب در نظر گرفته شده است. این استاندارد، به‌عنوان پایه‌ای برای یک سیستم مدیریت مجموعه مورد استفاده قرار می‌گیرد و یکی از ویژگی‌های آن حمایت از طیف گسترده‌ای از اطلاعات توصیفی در مورد اشیای موزه‌ای است. از این استاندارد می‌توان برای توصیف اطلاعات انواع اشیای هنری، معماری، تاریخ فرهنگی، تاریخ فناوری، و تاریخ طبیعی استفاده کرد. لیدو، با ارائه مجموعه‌ای از فراداده‌های توصیفی در قالب هاروستینگ و پشتیبانی از محیط پرتال‌های چندزبانه، سازمان‌ها را قادر می‌سازد تا مشکل فرمت‌های مختلف فراداده‌ای برای اطلاعات اشیای موجود در سیستم‌های مدیریت مجموعه و پایگاه‌های داده‌های فهرست‌نویسی را در گستره ملی، منطقه‌ای، و بین‌المللی حل کند (آیکوم^۳، ۲۰۱۰).

پیشینه پژوهش

وان^۴ و همکاران (۲۰۱۴)، در مقاله‌ای باعنوان «طراحی چند سطح فراداده براساس استاندارد هسته دابلین برای داده‌های موزه‌ای» بیان می‌کند که عناصر فراداده‌ای جنبه حیاتی توصیف، مدیریت و تشریح اطلاعات در موزه‌ها هستند. همچنین، در این مقاله توضیحات مختصر و کوتاهی در ارتباط با استانداردهای کلی مورد نیاز در موزه‌ها بیان شده است. هدف اصلی این مقاله طراحی فراداده‌ای بر پایه هسته دابلین کور برای موزه چین است. طرح ذکر شده

1. MUSEUMDAT (Harvesting Format for Providing Core Data from Museum Holdings)
2. LIDO (Lightweight Information Describing Objects)
3. ICOM (International Council of Museums)
4. Wan

دارای سه بخش فراداده هسته، قوانین توسعه و فراداده‌ای خاص است. همچنین، فراداده هسته خود از بخش‌هایی از قبیل شرایط، تعاریف، قوانین ثبت نام، و نمونه‌ای جهت شرح و توصیف تشکیل شده است. لازم به ذکر است فراداده‌های مورد نظر با توجه به ظروف موجود در موزه ملی چین طراحی شده‌اند.

ماکریزا^۱ و همکاران (۲۰۱۳)، در مقاله‌ای با عنوان «مدیریت فراداده و پشتیبانی متقابل برای موزه‌های تاریخ طبیعی»^۲، با اشاره به منبع غنی دانش در موزه‌های تاریخ طبیعی و اهمیت این موزه‌ها بیان می‌کند که ناکافی بودن عناصر فراداده‌ای مورد استفاده در این موزه‌ها و عدم امکان اتصال و همکاری بین سیستم‌های مدیریتی مورد استفاده در موزه‌های تاریخ طبیعی اروپا مانع دسترسی با کیفیت بالا به اطلاعات موجود در این موزه‌ها شده است. در ادامه، برای رفع موانع موجود، پروژه اروپای طبیعی را به عنوان یک راه‌حل هماهنگ جهت رفع مشکلات ذکر شده بیان کرده و اعلام می‌کنند که به منظور معماری، استقرار و ارزیابی زیرساخت‌های پروژه نام برده شده مسئولان باید به توصیف معنایی و مدیریت اطلاعات میراث فرهنگی موجود در این موزه‌ها بپردازند.

لاتام^۳ (۲۰۱۲)، در مقاله‌ای با عنوان «شیء موزه‌ای به عنوان سند: استفاده از اطلاعات پذیرفته شده باکلند برای درک تجارب موزه‌ای»، به درک معانی اشیای موزه‌ای از دیدگاه اطلاعات پرداخته است. در این مقاله، قوانین اطلاعاتی موزه باکلند به عنوان سندی برای نشانه‌شناختی اشیای موزه‌ای مورد بررسی قرار گرفته است. هدف این مقاله ایجاد یک دیدگاه جدید برای درک اشیای موزه‌ای و پذیرش مطالعه این اشیای به عنوان شکل دیگری از اسناد است. نتایج حاصل از این پژوهش به شکل یک مدل برای درک اطلاعات اشیای موزه‌ای به عنوان یک سند ارائه شده است. در این پژوهش، موزه به عنوان یک سیستم اطلاعاتی و شیء موزه‌ای به عنوان یک سند در نظر گرفته شده است. همچنین، استفاده‌های چندبعدی از مفهوم اطلاعات و عواقب نشانه‌شناختی اشیای موزه‌ای قابل مشاهده است. در این مقاله، سند، چشم‌انداز گسترده‌تری دارد و در این مفهوم فراگیر، سند یک مفهوم نظری و وحدت بخش‌ها، موزه‌ها، کتابخانه‌ها، و آرشیوهاست.

بهزادی (۱۳۹۳)، در پایان‌نامه خود به کمک مطالعه تطبیقی و روش پیمایش توصیفی به شناسایی عناصر مشترک و پر کاربرد استانداردهای فراداده‌ای عکس و تعیین عناصر مناسب برای آرشیو عکس خبری پرداخته است. یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که دو استاندارد IPTC و NISOZ39.87 به علت بیشترین پوشش عناصر فراداده‌ای برای حضور در آرشیو عکس خبری مناسب هستند. در پایان پژوهش، ۱۶۵ عنصر فراداده‌ای بر اساس نظر متخصصان برای سازماندهی اطلاعات عکس خبری ارائه شد.

1. Makris
2. Natural History Museums (NHMs)
3. Latham

رأی تهرانی (۱۳۹۲)، در پایان‌نامه خود به بررسی استانداردهای موجود در زمینه اشیای موزه‌ای پرداخته است. در این پژوهش، به کمک مطالعه کتابخانه‌ای استانداردهای فراداده‌ای برای اشیای موزه‌ای در ایران شناسایی شدند. یافته‌های پژوهش نشان داد که تعداد عناصر غیرمشترک بین استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای بیشتر از عناصر مشترک است. در این پژوهش، میزان اهمیت عناصر فراداده‌ای بر اساس طیف لیکرت و با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته سنجیده شد. در پایان پژوهش، محقق ۶۱۰ عنصر فراداده‌ای را از مجموعه ۸۱۸ عنصر برای سازماندهی اطلاعات اشیای موزه‌ای پیشنهاد داد.

هدف و طرح پژوهش

هدف کلی پژوهش حاضر بررسی عناصر استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای و ارائه عناصر مناسب جهت کاربرد در سازماندهی و مستندسازی اطلاعات فرش در موزه‌هاست. به همین دلیل، در پژوهش حاضر از روش مشاهده سندی برای بررسی و شناسایی استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای جهت انتخاب عناصر مناسب برای سازماندهی فرش در موزه‌ها استفاده شده است.

پرسش پژوهش

پرسش اصلی پژوهش حاضر به شرح زیر است:
کدام یک از عناصر موجود در استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای برای سازماندهی و مستندسازی فرش به‌عنوان یک شیء موزه‌ای مناسب است؟
پاسخ به این پرسش در سه مرحله انجام شد. در مرحله نخست، پس از مطالعه و بررسی عناصر استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای، از بین ۸۱۸ عنصر موجود در عناصر استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای ۴۷۰ عنصر برای سازماندهی و مستندسازی فرش در موزه‌ها مناسب تشخیص داده شد.
در مرحله دوم، به دلیل همپوشانی معنایی بعضی عناصر با یکدیگر، عناصر انتخاب شده در مرحله نخست با توجه به ویژگی‌های فرش‌های موزه‌ای مورد بررسی دوباره قرار گرفت. سپس عناصر مناسب‌تر و عناصری که دامنه معنایی گسترده‌تری داشتند و همچنین عناصری که با سایر عناصر همپوشانی معنایی نداشتند، انتخاب شدند. در این مرحله، از بین ۴۷۰ عنصر انتخاب شده در مرحله نخست ۲۵۰ عنصر انتخاب شدند.
در ادامه، به دلیل آنکه استانداردهای فراداده‌ای موزه‌ای مورد مطالعه برای تمام اشیای موزه‌ای تنظیم شده‌اند و به شیء موزه‌ای خاصی تعلق ندارند، برای ایجاد هماهنگی بیشتر

بین عناصر انتخاب شده و ویژگی‌های فرش، برخی عناصر انتخاب شده در مرحله دوم متناسب با ویژگی‌ها و ماهیت فرش به‌عنوان یک شیء موزه‌ای تغییر داده شدند. برای مثال، به‌جای واژه «شیء» از واژه «فرش» و به‌جای واژه‌های «هنرمند و سازنده» از واژه «بافنده» استفاده شد. لازم به ذکر است که تغییرات ایجاد شده با هدف هماهنگی بیشتر بین عناصر استانداردهای فراداده‌ای و ویژگی‌های فرش انجام گرفت و هیچ تغییری در مفاهیم عناصر انتخاب شده، به‌وجود نیامد. همچنین، به‌دلیل تعداد زیاد عناصر و اشتراک معانی برخی از آنها با یکدیگر برخی عناصر با هم ترکیب شده و به‌جای آنها از یک عنصر استفاده شد که در بردارنده مفهوم سایر عناصر است. سپس، به‌منظور یکپارچه‌سازی و سهولت کاربرد عناصر انتخاب شده برای سازماندهی اطلاعات فرش‌های موزه‌ای و همچنین با توجه به اینکه تمامی استانداردهای مورد مطالعه در پژوهش حاضر عناصر خود را در گروه‌های مختلفی تقسیم‌بندی کرده‌اند، تمامی عناصر پیشنهاد شده برای سازماندهی اطلاعات مربوط به فرش در پژوهش حاضر از لحاظ معنایی و کاربردی به ۳۱ گروه فرعی تقسیم شد. همچنین، با توجه به کاربرد عناصر انتخاب شده و گروه‌بندی عناصر در استاندارد اسپیکترم و وی.آر.ای.کور، در مرحله بعد عناصر به دو گروه کلی توصیفی و مدیریتی تقسیم شد. در جدول ۱ آمده هر یک از این عناصر به همراه استاندارد مربوط به عنصر مورد نظر، فراوانی هر عنصر و گروه بندی عناصر ذکر شده است.

گروه اصلی	گروه فرعی	نام استانداردها نام عناصر	Spectrum	Lido	Museum dat	CDWA	CDWA Lite	VRA Core	CCO	CIDOC	CHIN	جمع
توصیفی	تاریخ	Age (عمر)	*									۱
		Age Unit (واحد عمر)	*									۱
		Date - Period (دوره تاریخی)	*									۱
		Carpet Weave Date (تاریخ بافت فرش)	*									۱
		Dating Technique (شیوه سال‌یابی)							*			۱
		History of Use (تاریخچه استفاده)							*			۱
	Color Reference (مرجع رنگ)							*			۱	
۳		Material Color (رنگ مواد سازنده)				*		*			۲	

جدول ۱

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای سازماندهی فرش

جمع	CHIN	CIDOC	CCO	VRA Core	CDWA Lite	CDWA	Museum dat	Lido	Spectrum	نام استانداردها نام عناصر	گروه فرعی	گروه اصلی
۲	*							*		Category (طبقه‌بندی)	طبقه‌بندی	گروه اصلی
۱	*									Sub Category (طبقه فرعی)		
۶	*		*		*	*	*	*		Classification (رده‌بندی)		
۱	*									Group (گروه)		
۵	*	*	*					*	*	Dimension Measurement Unit (واحد اندازه‌گیری ابعاد)	ابعاد	
۱	*									Height (ارتفاع)		
۱	*									Width (عرض)		
۱	*									Length (طول)		
۱	*									Weight (وزن)		
۱	*									Unit Weight (واحد وزن)		
۱	*									Area (مساحت)		
۱	*									Thickness (ضخامت)		
۲	*								*	Inscription (Signature, Marks, Labels) (نوشته خطی (امضا، علامت، برچسب))	کیسه، علامت	
۱									*	Inscription Interpretation (تفسیر نوشته خطی)		
۴		*				*		*	*	Inscription Description (توصیف نوشته خطی)		

ادامه جدول ۱

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای
سازماندهی فرش

ادامه جدول ۱

استانداردهای فرادادهای مناسب برای
سازماندهی فرش

استانداردهای فرادادهای مناسب برای سازماندهی فرش											نام عناصر	نام استانداردها	گروه فرعی	گروه اصلی
جمع	CHIN	CIDOC	CCO	VRA Core	CDWA Lite	CDWA	Museum dat	Lido	Spectrum	نام عناصر				
۲						*			*	Inscription Date	(تاریخ نوشته خطی)	کتیبه/علامت	نوع	
۳		*		*					*	Inscription Position	(مکان نوشته خطی)			
۱									*	Inscription Interpretation	(تفسیر نوشته خطی)			
۵	*	*				*		*	*	Inscription Transcription	(ترجمه نوشته خطی)			
۳		*				*			*	Inscription Language	(زبان نوشته خطی)			
										Inscription Transliteration	(نویسه‌گردانی نوشته خطی)			
۱						*				Typeface/ Letterform	(نوع خط)	موادسازنده		
۲						*			*	Inscriber	(خطاط)			
										Surface Markings	(علامت سطح فرش)			
۱	*									Pattern Name	(نام طرح)	سبک/ فن		
۳	*					*			*	Materials Name	(نام مواد سازنده)			
۱						*				Materials Source Place	(منشأ مواد سازنده)			
۱			*							Materials Type	(نوع مواد سازنده)			
۱						*				Materials Role	(نقش مواد سازنده)			
۱						*				Combination materials	(نسبت ترکیب مواد)			
۶	*	*		*		*	*		*	Technique	(سبک/ تکنیک بافت)	ویژگی‌های ظاهری		
۱									*	Distinguishing features	(ویژگی‌های متمایزکننده)			
۱									*	Technical Assessment	(ارزیابی فنی)			
۱									*	Technical Assessment Date	(تاریخ ارزیابی فنی)			
۸	*	*	*	*	*	*	*	*	*	Object/ Work Type	(نوع اثر/ شیء)	شماره‌های مربوط		
۴	*		*			*		*		Shape	(شکل)			
۱	*									Component/ Part Names	(نام اجزا / بخش‌ها)			
۲						*			*	Carpet Component Information	(اطلاعات اجزا/ بخش‌ها فرش)			
۲	*	*								Number of Parts/ Components	(تعداد اجزا / بخش‌ها)	شماره‌های قبلی		
۳		*				*			*	Carpet Number	(شماره فرش)			
۲	*								*	Catalogue Number	(شماره کاتالوگ)			
۱						*				Owner's Numbers	(شماره مالک)			
۱						*				Repository Numbers	(شماره مخزن)			
۱	*									Previous Numbers	(شماره‌های قبلی)			

ادامه جدول ۱

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای
سازماندهی فرش

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای سازماندهی فرش											گروه فرعی	گروه اصلی
جمع	CHIN	CIDOC	CCO	VRA Core	CDWA Lite	CDWA	Museum dat	Lido	Spectrun	نام استانداردها نام عناصر		
۵	*	*					*	*	*	Object Name (نام شیء)	نام/عنوان	توصیفی
۱									*	Object Name Currency (نام رایج شیء)		
۱									*	Name Note (یادداشت نام فرش)		
۳			*			*			*	Carpet Name/ Title Language (زبان نام/عنوان فرش)		
۳	*	*							*	Title Translation (ترجمه عنوان)		
۵		*	*	*		*			*	Title Type (نوع عنوان)	سبک/فرهنگ	
۶	*		*		*	*	*	*		Culture (فرهنگ)		
۲	*								*	Narrative (داستان)		
۷	*		*	*	*	*	*	*	*	Style/ Period (سبک/دوره)		
۱	*									Cultural Type (نوع فرهنگ)		
۱	*									Geo Cultural Area (منطقه جغرافیایی فرهنگ)		
۱	*									Ethno Linguistic Group (گروه قومی زبانی مرتبط با فرش)		
۱	*									Cultural Identifier (مشخصه فرهنگی)		
۱	*									Religious Group (گروه مذهبی)		
۱	*									Political Group (گروه سیاسی)		
۱						*				General Subject (موضوع کلی)	مورد	
۱			*							Controlled Subject (موضوع کنترل شده)		
۱	*									Iconographic Meaning (معنای نمادها)		
۸	*	*	*	*	*	*	*	*		Object State (وضعیت کلی اثر)		
۱									*	Conservation Material (مواد حفاظت و مرمت)		
۱									*	Conservation Method (روش حفاظت و مرمت)		
۱									*	Conservation Note (یادداشت حفاظت و مرمت)		
۱	*									Conservation File Number (شماره پرونده حفاظت و مرمت)		
۲	*								*	Conservator (مرمت کننده)		
۱									*	Recall Date (تاریخ یادآوری مرحله بعدی مرمت)		
۱						*				Treatment Place (محل رسیدگی/مرمت)		
۱									*	Conservation Treatment Priority (اولویت‌های رسیدگی/مرمت)		

ادامه جدول ۱

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای
سازماندهی فرش

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای سازماندهی فرش											گروه فرعی	گروه اصلی	
جمع	CHIN	CIDOC	CCO	VRA Core	CDWA Lite	CDWA	Museum dat	Lido	Spectrum	نام استانداردها	نام عناصر		
۱									*	Environmental Condition Note (یادداشت شرایط محیطی حفاظت/ مرمت)		مرمت	
۱	*									Initial Condition Date (تاریخ وضعیت اولیه)			
۳	*	*							*	Current Condition (شرایط فعلی)			
۳	*	*							*	Current Condition Date (تاریخ شرایط فعلی)		منشا	
۱	*									Originating Continent (اقلیم منشا)			
۱	*									Originating Country (کشور منشا)			
۱									*	Carpet Weave Place (محل بافت فرش)		توصیفی	
۱	*									Weaver Name (نام بافنده)			
۱	*									Designer Name (نام طراح)			
۱	*									Weaver/ Designer School/ Style (سبک/ مکتب بافنده/ طراح)			
۱									*	Carpet Weave Note (یادداشت بافت فرش)			
۱									*	Object Weave Reason (دلیل بافت فرش)			
۱	*									Weaver/ Designer Remarks (ملاحظات بافنده/ طراح)			
۱	*									Weaver/ Designer Flourished (سال شروع کار بافنده/ طراح)			
۱	*									Weaver/ Designer Birth Date (تاریخ تولد بافنده/ طراح)			
۱	*									Weaver/ Designer Death Date (تاریخ وفات بافنده/ طراح)			
۱	*									Weaver/ Designer Birth Country (کشور تولد بافنده/ طراح)		هویت/ سازنده	
۱	*									Weaver/ Designer Birth Province/ Territory/ State (ایالت/ منطقه تولد بافنده/ طراح)			
۱	*									Weaver/ Designer Death City/ Town/ Municipality (شهر/ شهرستان تولد بافنده/ طراح)			
۱	*									Weaver/ Designer Biography (زندگی نامه بافنده/ طراح)			
۱	*									Weaver/ Designer Citizenship (محل سکونت بافنده)			
۱	*									Weaver/ Designer Sex (جنسیت بافنده/ طراح)			

ادامه جدول ۱

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای
سازماندهی فرش

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای سازماندهی فرش													
جمع	CHIN	CIDOC	CCO	VRA Core	CDWA Lite	CDWA	Museum dat	Lido	Spectrum	نام استانداردها	نام عناصر	گروه فرعی	گروه اصلی
۱	*									Weaver/ Designer Other Names (نام‌های دیگر بافنده/ طراح)		هویت/سازنده	توصیفی
۱	*									Manufacturer Brand Names (نام‌های مارک سازنده)			
										Manufacturer Address (آدرس سازنده)			
۱						*				Examination Type (نوع بازرسی)		بازرسی	
۱						*				Examination Agent (مأمور بازرسی)			
۱						*				Examination Place (مکان بازرسی)			
۱						*				Condition/ Examination Description (توصیف شرایط بازرسی)			
۱								*		Condition Check/ Assessment Note (یادداشت بررسی/ شرایط بازرسی)			
۱								*		Next Condition Check/ Assessment Date (تاریخ بررسی/ شرایط بازرسی)			
۳	*	*							*	Carpet Status (وضعیت فرش اصلی، کپی و...)			
۲	*		*							Institution Name (نام مؤسسه)			
۱									*	Responsible Department/ Section (واحد مسئول در موسسه)			
۱									*	Organization's Group (گروه وابستگی سازمانی)			
۱	*									Original Owner Name (نام مالک اصلی)		ملکیت	مدیریتی
۱	*									Original Owner Address (آدرس مالک اصلی)			
۱	*									Current owner Name (نام مالک فعلی)			
۱	*									Current Owner Address (آدرس مالک فعلی)			
۱	*									Other Previous Owners Names (نام مالکان قبلی)			
۱	*									Other Previous Owners Remarks (ملاحظات مربوط به مالکان قبلی)			
۱						*				Owner's Credit Line (اعتبار مالکیت)			
۲						*			*	Ownership Dates (تاریخ‌های مالکیت)			
۱									*	Ownership Exchange Method (روش انتقال مالکیت)			
۱	*									Gift Agreement Date (تاریخ قبول اهدا)			
۱									*	Ownership Exchange Price (قیمت انتقال مالکیت)			
۲						*			*	Ownership Place (مکان مالکیت)			
۱									*	Ownership Exchange Note (یادداشت انتقال مالکیت)			

ادامه جدول ۱

استانداردهای فرادادهای مناسب برای سازماندهی فرش

استانداردهای فرادادهای مناسب برای سازماندهی فرش												
جمع	CHIN	CIDOC	CCO	VR A Core	CDWA Lite	CDWA	Museum dat	Lido	Spectrum	نام استانداردها	گروه فرعی	گروه اصلی
۱	*									Merchant/ Establishment/ Distributor Name (نام تاجر/ مؤسسه/ توزیع کننده)	ملکیت	گروه فرعی فراهم آوری/ دسترسی میراثی
۱	*									Merchant/ Establishment/ Distributor Address (آدرس تاجر/ مؤسسه/ توزیع کننده)		
۱	*									Merchant/ Establishment/ Distributor Liquidation Date (تاریخ تسویه تاجر/ مؤسسه/ توزیع کننده)		
۱	*									Merchant/ Establishment Distributor Remarks (ملاحظات تاجر/ مؤسسه/ توزیع کننده)		
۳	*	*						*		Acquisition Date (تاریخ فراهم آوری)	گروه فرعی فراهم آوری/ دسترسی میراثی	
۲		*						*		Acquisition Method (روش فراهم آوری)		
۲		*						*		Acquisition Funding Source (منبع تأمین فراهم آوری)		
۲		*						*		Acquisition Funding (هزینه فراهم آوری)		
۱								*		Acquisition Funding Source Provisos (شرایط منبع تأمین فراهم آوری)		
۱								*		Acquisition Reason (دلیل فراهم آوری)		
۱								*		Acquisition Note (یادداشت فراهم آوری)		
۱								*		Acquisition Authorizer (کارشناس فراهم آوری)		
۱								*		Accession Date (تاریخ دسترسی)		
۱								*		Original Object Purchase Price (قیمت خرید فرش { نمونه } اصل)		
۱								*		Original Object Purchase Price Denomination (واحد پول قیمت خرید فرش { نمونه } اصل)		
۱								*		Access Category (گروه دسترسی)		
۱								*		Access Category Note (یادداشت گروه دسترسی)		
۱	*									Collection Date (تاریخ ورود به مجموعه)	مکان	
۲							*	*		Custody/ Repository Location (مکان نگهداری/ مخزن)		
۳	*	*						*		Current Location (مکان فعلی)		
۱								*		Current Location Fitness (تناسب مکان فعلی)		
۱								*		Current Location Note (یادداشت مکان فعلی)		
۱	*									Permanent Location Site (محل مکان دائمی)		
۱								*		Location Access Note (یادداشت دسترسی به مکان)		
۱								*		Location Condition Note (یادداشت شرایط مکانی)		

ادامه جدول ۱

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای
سازماندهی فرش

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای سازماندهی فرش											گروه فرعی	گروه اصلی	
جمع	CHIN	CIDOC	CCO	VIRA Core	CDWA Lite	CDWA	Museum dat	Lido	Spectrum	نام استانداردها			نام عناصر
۱									*	Location Condition Note Date (تاریخ ثبت یادداشت شرایط مکانی)		مکان	مدیریتی
۱									*	Date of Delivery to Site Maintenance (تاریخ تحویل به محل نگهداری)			
۱	*									Site Researcher Name (نام کاوشگر محل کشف)		محل کشف	
۱	*									Site Access (جزئیات دسترسی فیزیکی به محل کشف)			
۱	*									Site Culture (فرهنگ محل کشف)			
۱	*									Site Features (خصوصیات محل کشف)			
۲					*			*		Related Work (آثار مرتبط)		آثار مرتبط	
۲					*		*			Link Related Work (پیوند آثار مرتبط)			
۱						*				Work Broader Context (محتوای عام‌تر آثار)			
۲					*		*			Related Work Relationship Type (نوع ارتباط آثار مرتبط)			
۲					*		*			Location of Related Work (مکان آثار مرتبط)			
۲					*		*			Link Related Resource (پیوند منابع مرتبط)			
۱	*									Photograph Number (شماره عکس [فرش])		توصیفی	
۱	*									Photograph Type (نوع عکس [فرش])			
۱	*									Photograph Negative Number (شماره نگاتیو عکس)			
۱	*									Photograph Dates (تاریخ‌های عکس)			
۱	*									Transparency Number (درجه شفافیت)			
۱	*									Image Details (جزئیات عکس)			
۱	*									Image Full/ Thumbnail Size URL (یو آر ال عکس در سایز بزرگ/ کوچک)			
۱	*									Digital Image Number (شماره عکس رقمی)			
۱	*									Digital Image Formats (فرمت عکس دیجیتالی)			
۱						*				Image Color (رنگ عکس)			
۱						*				Image Measurements (ابعاد عکس)			
۱						*				Image Repository (مخزن عکس)			
۱						*				Image Repository Numbers (شماره‌های مخزن عکس)			
۱	*									Microfiche Number (شماره میکروفیش)			

ادامه جدول ۱

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای سازماندهی فرش

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای سازماندهی فرش											گروه فرعی	گروه اصلی			
جمع	CHIN	CIDOC	CCO	VRA Core	CDWA Lite	CDWA	Museum dat	Lido	Spectrum	نام استانداردها	نام عناصر	فهرست‌نویسی	مدیریتی		
۱	*									Cataloguer Name	(نام فهرست‌نویس)			فهرست‌نویسی	
۱	*									Registrar Name	(نام ثبت‌کننده)				
۱					*					Cataloging Institution	(مؤسسه فهرست‌نویسی)				
۱	*									Collection Reason	(دلیل مجموعه‌سازی)				
۱	*									Collection Method	(شیوه مجموعه‌سازی)				
۱	*									Errors in Documentation	(اشتباهات مستندسازی)				
۲		*						*		Recording Date	(تاریخ ثبت)				
۴					*		*	*	*	Record Type	(نوع رکورد)				
۱									*	Unit of Information Added	(واحد اطلاعاتی اضافه شده)				
۱									*	Indemnity Confirmation Date	(تاریخ تایید ضمانت)	بیمه			
۱									*	Indemnity Note	(یادداشت ضمانت)				
۲	*								*	Insurance Policy Number	(شماره بیمه‌نامه)				
۱									*	Insurance Renewal Date	(تاریخ تمدید بیمه)				
۲	*								*	Insurer	(بیمه‌کننده)				
۱									*	Valuer	(ارزش‌گذار)				
۱									*	Carpet Valuation	(ارزش فرش)				
۱									*	Carpet Valuation Date	(تاریخ قیمت‌گذاری فرش)				
۱									*	Disposal New Carpet Number	(شماره جدید فرش امحا شده)			امحا	
۲		*							*	Disposal Date	(تاریخ امحا)				
۲		*							*	Disposal Method	(شیوه امحا)				
۱									*	Disposal Note	(یادداشت امحا)				
۱									*	Disposal Price	(قیمت امحا)				
۱									*	Disposal Proposed Recipient	(دریافت‌کننده امحا پیشنهاد شده)				
۱									*	Disposal Provisos	(شرایط امحا)				
۱									*	Disposal Reason	(دلایل امحا)				
۱	*									Loan Purpose	(هدف امانت)	امانت			
۱									*	Lender	(امانت‌دهنده)				
۱									*	Lender's Authorizer	(شخص تأیید‌کننده امانت‌دهنده)				

ادامه جدول ۱

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای
سازماندهی فرش

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای سازماندهی فرش											گروه اصلی	گروه فرعی
جمع	CHIN	CIDOC	CCO	VRA Core	CDWA Lite	CDWA	Museum dat	Lido	Spectrum	نام استاندارد نام عناصر		
۱	*									Loan Number (شماره امانت)	امانت	مدیریتی
۱	*									Loan Itinerary (برنامه سفر امانت)		
۱	*									Loan Policy or Rider Number (شماره گذرنامه / بیمه‌نامه امانت)		
۱								*		Loan in contact (مخاطب امانت‌گیری)		
۱								*		Loan in conditions (شرایط امانت)		
۱								*		Loan in Note (یادداشت امانت)		
۱	*									Loan Return Date (تاریخ بازگشت امانت)		
۱								*		Borrower (امانت‌گیرنده)		
۱								*		Loaned Carpet Status (وضعیت فرش امانت داده شده)		
۱	*									Loan Transport Insurance Company Name (نام شرکت بیمه حمل و نقل امانت)		
۱	*									Loan Coverage Amount (مقدار پوشش بیمه امانت)		
۱	*									Loan Shipping/ Waybill Number, Incoming (شماره حمل امانت/ بارنامه امانت/ ورود)		
۱	*									Shipping Department (بخش حمل‌کننده امانت)		
۱	*									Loan Container Number (شماره محفظه امانت)		
۱	*									Loan Container Position (موقعیت محفظه امانت)		
۱	*									Loan Shipping/ Waybill Number, Outgoing (شماره حمل امانت/ بارنامه امانت/ خروج)		
۱								*		Shipper (حمل‌کننده)		
۱	*									Export Date (تاریخ خروج)		
۱	*									Import Date (تاریخ ورود)		
۱								*		Entry Note (یادداشت ورود)		
۱								*		Exit Note (یادداشت خروج)		
۱								*		Exit Destination (مقصد خروج)		
۱								*		Loss/ Damage Date (تاریخ آسیب دیدن/ مفقود شدن)	آسیب دیدن/ مفقود شدن	
۱								*		Loss/ Damage Note (یادداشت آسیب دیدن/ مفقود شدن)		
۱								*		Loss/ Damage Reporter (گزارشگر آسیب دیدن/ مفقود شدن)		

ادامه جدول ۱

استانداردهای فراداده‌ای مناسب برای سازماندهی فرش

جمع	CHIN	CIDOC	CCO	VRA Core	CDWA Lite	CDWA	Museum dat	Lido	Spectrum	نام استانداردها	گروه فرعی	گروه اصلی
										نام عناصر		
۳	*					*			*	Exhibition Title (عنوان نمایشگاه)	نمایشگاه	سایرینی
۲	*					*			Exhibition Sponsor Name (نام حامی نمایشگاه)			
۲	*							*	Exhibition Starting/ Ending Date (تاریخ شروع/ پایان نمایشگاه)			
۱	*								Exhibition Location Address (آدرس محل نمایشگاه)			
۱						*			Exhibition Curator (موزه‌دار متصدی نمایشگاه)			
۱						*			Exhibition/ Loan Description (شرح نمایشگاه/ امانت)			
۱						*			Exhibition Carpet Number (شماره فرش در نمایشگاه)			
۱								*	Research/ Use of Carpet Date (تاریخ پژوهش/ استفاده از فرش)	پژوهش		
۱								*	Researcher/ User (پژوهشگر/ استفاده‌کننده)			
۱								*	Research/ Use of Carpet Method (روش پژوهش/ استفاده از فرش)			
۱								*	Research/ Use of Carpet Note (یادداشت پژوهش/ استفاده از فرش)			
۱								*	Research/ Use of Carpet Result (نتایج پژوهش/ استفاده از فرش)			
۱								*	Display Recommendations (پیشنهادهای نمایش)	پیشنهادها		
۱								*	Handling Recommendations (پیشنهادهای حمل و نقل)			
۱								*	Packing Recommendations (پیشنهادهای بسته‌بندی)			
۱								*	Security Recommendations (پیشنهادهای امنیتی)			
۱								*	Special Requirement (ملزومات خاص)			
۱								*	Legal/ License Requirements Held (قوانین و مجوزهای مورد نیاز)	قوانین/ مجوزها		
۱								*	Legal/ License Requirements Held Begin Date (تاریخ شروع قوانین و مجوزهای مورد نیاز)			
۱								*	Legal/ License Requirements Held End Date (تاریخ پایان قوانین و مجوزهای مورد نیاز)			
۱								*	Legal/ License Requirements Held Number (شماره قوانین و مجوزهای مورد نیاز)			
۱								*	Legal/ License Requirements Held Renewal Date (تاریخ تمدید قوانین و مجوزهای مورد نیاز)			

با توجه به جدول ارائه شده، از بین ۲۵۰ عنصر انتخاب شده از استانداردها، با در نظر گرفتن عناصر مشترک، ۱۰۵ عنصر از استاندارد اسپکتروم، ۱۳ عنصر از استاندارد لیدو، ۱۳ عنصر از استاندارد میوزیوم دات، ۴۳ عنصر از استاندارد سی.دی.دبلیو.ای، ۱۳ عنصر از سی.دی.دبلیو.ای. لایت، ۶ عنصر از استاندارد وی. آر.ای. کور، ۱۳ عنصر از استاندارد سی.سی.ا، ۲۴ عنصر از استاندارد سی.داک، و ۱۱۷ عنصر از استاندارد دیکشنری داده‌های سی.اچ.ای.ان. به دست آمده است. با توجه به تعداد عناصر موجود در هر یک از استانداردها و حجم بسیار بالای عناصر موجود در دو استاندارد سی.اچ.ای.ان. و اسپکتروم، بیشتر عناصر انتخاب شده به‌ویژه در گروه مدیریتی از این دو استاندارد هستند. از طرفی، برخی استانداردها، به دلیل تعداد کمتر عناصر یا به دلیل برخورداری از برخی ویژگی‌ها، از عناصر مناسب کمتری برای قرار گرفتن در سیاهه عناصر برای سازماندهی فرش برخوردار بودند. به عنوان مثال، در استاندارد فراداده‌ای وی. آر.ای. کور، که استاندارد برای منابع دیداری و تصاویر مربوط به آنهاست، تعداد عناصر مناسب برای سازماندهی اطلاعات فرش‌های موزه‌ای نسبت به سایر استانداردها کمتر است.

از بین ۲۵۰ عنصر جدول پژوهش، ۱۲۹ عنصر در گروه اصلی توصیفی و ۱۷ زیرگروه فرعی تاریخ، رنگ، طبقه‌بندی، مرمت، ابعاد، کتیبه/علامت، طرح، مواد سازنده، سبک/فن، توضیحات ظاهری، نام/عنوان، سبک/فرهنگ، منشأ، هنرمند، محل کشف، آثار مرتبط و تصویر قرار می‌گیرد. همچنین، ۱۲۱ عنصر در گروه اصلی مدیریتی و ۱۴ زیرگروه فرعی مالکیت، بازرسی، فراهم‌آوری، شماره‌های اختصاص داده شده به فرش، مکان فرش، فهرست نویسی، بیمه، امانت، مفقودشدن/آسیب دیدن، امحا، نمایشگاه، پژوهش، پیشنهادها و قوانین و مجوزها قرار می‌گیرد. در بخش عناصر توصیفی، بیشتر عناصر در گروه‌های فرعی هنرمند، تصویر، مرمت و کتیبه عناصر بیشتری جای گرفته‌اند. این یافته‌ها نشان‌دهنده اهمیت این مباحث در توصیف اطلاعات اشیای موزه‌ای است. بیشتر عناصر بخش مدیریتی در گروه‌های فرعی مالکیت و امانت قرار دارند. در واقع، مفاهیم مربوط به این گروه‌های فرعی در مدیریت اطلاعات اشیای موزه‌ای حائز اهمیت است.

با توجه به یافته‌ها، فراوانی عناصر نشان می‌دهد که گروه توصیفی نسبت به گروه مدیریتی از عناصر بیشتری برخوردار هستند. همچنین از بین ۵۴ عنصر مشترک، ۳۳ عنصر به گروه توصیفی تعلق دارد. از جمله دلایل احتمالی آن می‌تواند مشترک بودن برخی ویژگی‌های توصیفی اشیای موزه‌ای از جمله فرش‌های موزه‌ای با یکدیگر باشد. همچنین، با توجه به کاربرد تعریف شده برای هر یک از استانداردها، تعداد عناصر توصیفی و مدیریتی موجود در هر یک از آنها و این که بسیاری از عناصر مدیریتی از دو استاندارد اسپکتروم

و سی.اچ.ای.ان. انتخاب شده‌اند می‌توان نتیجه گرفت که تدوین‌کنندگان استانداردهای فراداده‌ای بر روی عناصر توصیفی و توصیف اطلاعات اشیای موزه‌ای بیشتر از عناصر مدیریتی و مدیریت این اطلاعات در موزه‌ها تأکید داشته‌اند. از بین عناصر انتخاب شده، عناصر نوع اثر، وضعیت کلی اثر، سبک/دوره، طبقه‌بندی، سبک/تکنیک و فرهنگ نسبت به سایر عناصر بیشترین فراوانی را داشتند. این عامل نشان‌دهنده اهمیت بالا و کاربرد بیشتر این عناصر توصیفی در سازماندهی اطلاعات توصیفی اشیای موزه‌ای از جمله فرش‌های موجود در موزه‌هاست.

همچنین، با در نظر گرفتن عناصر موجود در گروه توصیفی، مدیریتی و ویژگی‌های فرش‌های موزه‌ای می‌توان نتیجه گرفت که استانداردهای فراداده‌ای در گروه مدیریتی در زمینه مالکیت، امانت، بیمه و در گروه توصیفی در زمینه‌های هنرمند، مرمت و تصاویر دارای عناصر کافی و مناسب برای سازماندهی اطلاعات فرش‌های موزه‌ای هستند. اما عناصر کافی و مناسب برای سازماندهی اطلاعات مربوط به طرح، رنگ، و تکنیک بافت فرش در گروه توصیفی ندارند. در نتیجه، می‌توان گفت اگرچه استانداردهای فراداده‌ای بر مباحث توصیفی نسبت به مباحث مدیریتی تأکید بیشتری دارند؛ دارای عناصر توصیفی کامل و کافی برای سازماندهی اطلاعات فرش‌های موزه‌ای نیستند و لازم است بر اساس ویژگی‌های فرش به‌عنوان یک شیء موزه‌ای، مطالعه و تحلیل متون مرتبط و نظرخواهی از متخصصان عناصر دیگری به این سیاهه اضافه شود که خود مستلزم پژوهش‌های مکمل بیشتری است.

با مشاهده عناصر انتخاب شده و در نظر گرفتن عناصری که فقط در یک استاندارد ارائه شده‌اند، مشخص می‌شود که برخی استانداردها به موضوع‌هایی توجه کرده‌اند که سایر استانداردها اصلاً یا کمتر آنها را مورد توجه قرار داده‌اند. برای مثال، استاندارد اسپکتروم به عناصر مربوط به بخش کتیبه فرش و همچنین قوانین مورد نیاز نگهداری فرش به خوبی توجه کرده است در حالی که سایر استانداردها به این مفاهیم کم توجه بوده‌اند. همین‌طور استاندارد دیکشنری داده‌های سی.اچ.ای.ان. مفاهیم مربوط به هنرمند و امانت را به خوبی پوشش داده است، در حالی که سایر استانداردها به این مفاهیم توجه کمتری کرده‌اند. با مشاهده فراوانی عناصر در جدول، مشخص می‌شود که از بین ۲۵۰ عنصر انتخاب شده، ۱۹۶ عنصر فقط در یک استاندارد، ۲۹ عنصر در ۲ استاندارد، ۱۲ عنصر در ۳ استاندارد، ۳ عنصر در ۴ استاندارد، ۴ عنصر در ۵ استاندارد، ۳ عنصر در ۶ استاندارد، ۱ عنصر در ۷ استاندارد، و ۲ عنصر در ۸ استاندارد آمده است. همچنین، هیچ‌کدام از عناصر انتخاب شده در هر ۹ استاندارد نیامده‌اند. در واقع، از بین ۲۵۰ عنصر فقط ۵۴ عنصر مشترک وجود دارد که این اشتراک بین ۸ تا دو استاندارد است. با در نظر گرفتن اینکه تعداد عناصر غیر مشترک

بیشتر از عناصر مشترک است، می‌توان نتیجه گرفت که استانداردهای فراداده‌ای هم‌پوشانی کمتری با یکدیگر دارند و برای دستیابی به مجموعه عناصر مناسب برای سازماندهی فرش نیاز به مطالعه تمامی عناصر موجود در استانداردهاست.

با توجه به تعداد عناصر انتخاب شده از هر استاندارد، نوع گروه‌بندی عناصر در استانداردها و ویژگی‌های فرش می‌توان گفت که دو استاندارد اسپکتروم و دیکشنری داده‌های سی.اچ.ای.ان. نسبت به سایر استانداردهای فراداده‌ای دارای عناصر مناسب بیشتری برای سازماندهی اطلاعات فرش‌های موزه‌ای هستند.

بحث و نتیجه‌گیری

مشابه با پژوهش لاتام (۲۰۱۲)، در این پژوهش نیز فرش‌های موزه‌ای به‌عنوان اسناد (اشیا) دارای اطلاعات ارزشمند در نظر گرفته شدند.

همچنین، مشابه با پژوهش‌های انجام گرفته توسط وان (۲۰۱۴) و بهزادی (۱۳۹۳) که استانداردهای فراداده‌ای در ارتباط با یک شیء اطلاعاتی خاص مورد مطالعه و بررسی قرار دادند، در این پژوهش نیز استانداردهای فراداده‌ای در ارتباط با فرش‌های موزه‌ای به‌عنوان یک شیء اطلاعاتی، مورد مطالعه و بررسی قرار گرفتند.

همانند یافته‌های پژوهش رائی تهرانی (۱۳۹۲)، مبنی بر عدم کارآیی هریک از استانداردهای فراداده‌ای در سازماندهی یک شیء موزه‌ای خاص، یافته‌های پژوهش حاضر نیز نشان داد که هیچ‌یک از استانداردهای فراداده‌ای به‌تنهایی نمی‌توانند پاسخگوی مناسبی برای سازماندهی اطلاعات مربوط به فرش باشند. در پژوهش حاضر، تعداد ۲۵۰ عنصر از مجموعه ۸۱۸ عنصر، ۹ استاندارد فراداده‌ای از طریق مطالعه و تحلیل انتخاب شد تا عناصر مورد نیاز برای توصیف و مدیریت اطلاعات فرش‌های موزه‌ای شناسایی و تعیین شود.

عناصر ارائه شده در پژوهش حاضر، با توجه به کاربرد فراداده‌ها (محمدی، ۱۳۸۶)، می‌توانند نقش مؤثری در سازماندهی اطلاعات فرش‌های موزه‌ای، تسهیل ذخیره‌سازی این اطلاعات، کمک به دسترسی و بازیابی اطلاعات دقیق در زمینه فرش‌های موزه‌ای، تعیین صحت اطلاعات فرش‌های موزه‌ای و تسهیل اشاعه این اطلاعات، ایجاد زمینه مناسب به منظور انجام پژوهش‌هایی در ارتباط با فرش‌های موزه‌ای، امکان برقراری ارتباط و تبادل اطلاعات بین موزه‌های مختلف و مانند آن داشته باشند. همچنین، در صورت بروز حوادثی مانند مفقود شدن شیء (فرش)، بروز بلایای طبیعی، آتش‌سوزی، و مانند آن، سازماندهی اطلاعات مربوط به فرش با استفاده از عناصر پیشنهاد شده در این پژوهش می‌تواند نقش مهمی در حفظ و صیانت از فرش‌های موزه‌ای و اطلاعات آنها ایفا کند.

از طرف ديگر، گروه بندي عناصر پيشنهاد شده در ۳۱ گروه فرعي و ۲ گروه اصلي تأثير و اهميت فراواني در يکپارچه سازي و انسجام سازماندهي اطلاعات فرش هاي موزه اي و تسهيل دسترسي و مديريت اطلاعات مربوط به فرش هاي موزه اي دارد. همچنين، کاربرد اين عناصر در تهيه شناسنامه عمومي و تخصصي فرش هاي موزه اي مي تواند عامل تأثيرگذاري در تدوين شناسنامه هاي يکدست براي فرش هاي موزه اي و استاندارد کردن آنها و مستندنگاري يکپارچه فرش هاي موزه اي باشد.

پيشنهادهاي پژوهش

۱. به کارگيري عناصر پيشنهاد شده در تدوين نرم افزارها و پايگاه هاي اطلاعاتي برخط براي فرش هاي موزه اي.
۲. استفاده از عناصر مديريتي براي تصميم گيري فرآيندهاي مربوط به فرش در موزه ها.
۳. بررسي عناصر ارائه شده در اين پژوهش براي طراحي استانداردهاي جهت سازماندهي و مستندسازي ساير اشيا بافته شده به خصوص ساير اقلام فرش مانند گلیم، جاجیم، گبه و مانند آن.
۴. استفاده از عناصر پيشنهاد شده براي مستندنگاري و تهيه شناسنامه فرش هاي موزه اي.

منابع

اسدزندی، شادی (۱۳۹۱). معرفي استاندارد ابر داده اي دابلين کور (DC) و استاندارد ابر داده اي توصيف شي (MODS). بازيابي ۱۰ بهمن ۱۳۹۳ از:

<http://www2.atfmag.info/?p=2724>

بهزادي، فائزه (۱۳۹۳). بررسي استانداردهاي فراداده اي عکس و تعيين عناصر فراداده مناسب براي آرشيوي عکس خبري. پايان نامه کارشناسي ارشد، دانشکده علوم تربيتي و روان شناسي، دانشگاه الزهراء، تهران.

رائي تهراني، طاهره (۱۳۹۲). مطالعه تطبيقي استانداردهاي اشيا موزه اي و ارايه پيشنهاد عناصر ابر داده اي موزه اي در ايران. پايان نامه کارشناسي ارشد، دانشکده علوم تربيتي و روان شناسي، دانشگاه الزهراء، تهران.

رنجبر، محبوبه؛ کریمی منصورآبادی، الهام (۱۳۸۸). سازماندهي اطلاعات در کتابخانه ها، آرشيوها، و موزه ها، در آرشيوي، کتابخانه و موزه: مجموعه مقالات هشتمين همایش سراسري انجمن علمي دانشجويي کتابداري و اطلاع رسانی دانشگاه الزهراء (س) ۱۹ و ۲۰ اردیبهشت ۱۳۸۶، (ص ۱۴۶-۱۳۹). تهران: کتابدار.

محمدي، حسين (۱۳۸۶). فراداده، مفاهيم و کاربردها. ارتباط علمي، ۲(۳).

A Survey of Documentation Standards in the Archaeological and Museum Commu-

- nity (2009). Retrieved August 8, 2013, from:
http://public-repository.epoch.net.org/surveys/AMA_survey.pdf
- what is CCO? (2006). Retrieved May 13, 2015, from: <http://cco.vrafoundation.org/index.php/aboutindex/>
- Collections Trust (2011). SPECTRUM: The UK Museum Collections Management Standard. Retrieved May 17, 2014, from: <http://www.collectionstrust.org.uk/spectrum>
- ICOM (2010). What is LIDO? Retrieved April 10, 2015, from: <http://www.lido-schema.org>
- Introduction to Metadata Standards for Museums (2012). Retrieved July, 3, 2014 from: http://www.pro.rcip-chin.gc.ca/normes-standards/guide_normes_museesmuseum_standards_guide/metadonnees-metadata-eng.jsp#sub1_0
- J. Paul Getty Trust (2006). CDWA Lite: Specification for an XML Schema for Contributing Records via the OAI Harvesting Protocol. Retrieved April, 12, 2014, from: www.getty.edu/research/conducting_research/standards/cdwa/cdwalite/cdwalite.pdf
- J. Paul Getty Trust (2014). CDWA List of Categories and Definitions. Retrieved June 27, 2014. from: http://getty.edu/research/publications/electronic_publications/cdwa/definitions.pdf
- Latham, Kiersten F. (2012). Museum Object as Document: Using Buckland's Information Concepts to Understand Museum Experiences. Retrieved April 27, 2014. from: <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=17010682>
- Markis, Konstantinos & et.al. (2013). Metadata Management and Interoperability Support for Natural History Museums. *Research and Advanced Technology for Digital Libraries Lecture Notes in Computer Science*. Volume 8092, 2013, pp 120-131.
- NISO Press (2004). Understanding Metadata. Retrieved October 19, 2014, from: <http://www.niso.org/publications/press/UnderstandingMetadata.pdf>
- Wan, J & et.al (2014, October). Designing a Multi-level Metadata Standard based on Dublin Core for Museum Data. *In International Conference on Dublin Core and Metadata Applications* (pp. 31-36).